

Изх: № 02-00-22#1 / 11.09.2018 г.

ДО

Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ ПО
ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА КЪМ 44-ТО НС

Г-Н ПЕТЪР КЪНЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ ПО ИКОНОМИЧЕСКА
ПОЛИТИКА И ТУРИЗЪМ КЪМ 44-ТО НС

Г-Н ХАСАН АДЕМОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ ПО ТРУДА,
СОЦИАЛНАТА И ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА
КЪМ 44-ТО НС

Г-ЖА ДАНИЕЛА ДАРИТКОВА-ПРОДАНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ ПО
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО КЪМ 44-ТО НС

КОПИЕ:

Г-Н КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

Г-Н БИСЕР ПЕТКОВ
МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Относно: Становище на БСК по проекта на ЗИД на Закона за професионалното образование и обучение, № 802-01-26/16.07.2018 г., внесен от МС на Република България (към Изх. № 557/25.07.2018 г. на БТПП и БСК)

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

В допълнение към изпратените становища на БСК с настоящото представям предложения на БСК за внасяне на промени в Кодекса на труда, Кодекса за социално осигуряване, и Закона за професионално образование и обучение, целящи облекчаване на администрирането на трудовия договор за целите на дуалното обучение по чл. 230, ал. 2 от Кодекса на труда, намаляване на минималната възраст за трудова заетост в дуално обучение, осъществявано в училищното образование, и за въвеждане на преференции за работодателите сключили трудов договор за дуално обучение осъществявано в училищното образование за учащи от 15 до 18 г. възраст чрез поемане на осигурителните вноски за сметка на държавния бюджет.

I. Промени в Кодекса на труда

1. В чл. 230, ал. 5 думите: „90 на сто” се заменят с „50 на сто”.

Мотиви: Действащата към момента ставка от 90 на сто от минималната работна заплата за страната в общия случай не е релевантна на характера и резултата на модифицираното трудово отношение, свързано с дуалното обучение, вкл. когато в него участват обучаеми в системата на училищното образование. Следва да се отчете обстоятелството, че именно в процеса на работа обучаемият придобива знания, трудови и професионални навици и умения. Той не е професионалист, а бива подготвян от работодателя като бъдещ квалифициран работник за пазара на труда. В този процес конкретния работодател влага ресурс, като поема определени рискове, както по отношение на количеството и качеството на крайния резултат от положения труд, така и спрямо крайния резултат от обучението. Следва да се има предвид възможността предлаганата ставка от 50 на сто от МРЗ да бъде повишавана значително чрез индивидуалния трудов договор и/или чрез браншовото колективно трудово договаряне, или в съответствие с вътрешните правила на съответното предприятие в зависимост от спецификата на бранша, трудовата резултатност, произведената добавена стойност и други конкретни фактори и условия. Предложението отразява преобладаващата практика в страните с най-дългогодишен опит в прилагане на дуалното обучение като в част от случаите се прилагат прагове според възрастта и минимално изискуемия трудов стаж вкл. Белгия, Великобритания, Кипър, Ирландия, Люксембург, Холандия, Португалия и др.

2. В чл. 233 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1
2. Създава се ал. 2: „(2) Условието и редът за предоставяне, регистриране и отчитане на трудовите договори по чл. 230, ал. 2 се определят с наредба на министъра на труда и социалната политика и министъра на образованието, съгласувана с управителя на Националния осигурителен институт и с изпълнителния директор на Националната агенция за приходите. С наредбата се утвърждава и образец на трудов договор по ал. 2.“

Мотиви: Предложението е насочено към облекчаване на административните процедури свързани със сключването, администрирането и прекратяването на трудовото правоотношение за целите на дуалното обучение на обучаеми в системата на училищното образование.

- 3. В чл. 301, ал. 1,** края на изречение първо се допълва със следните думи „като за обучаваните в дуална форма на обучение по трудов договор за обучение по чл. 230, ал. 2 в системата на училищното образование минималната възраст е 15 години“.

Мотиви: Статистиката на Евростат за заетостта и икономически активните лица фиксира минимална възраст за заетост от 15 г. Същевременно предлаганото понижаване на възрастта от 16 на 15 години за сключване на трудов договор за дуално обучение в училищното образование, не противоречи на чл. 53, ал. 2 от Конституцията на Република България, изискващо задължително училищно обучение до 16-годишна възраст, както и на чл. 2, т. 3 от ратифицираната от Република България Конвенция № 138 относно минималната възраст (Обн. ДВ. бр.38 от 13 май 1997г.). По такъв начин се увеличава възможността за удължаване на периода на обучение вкл. по време на летния сезон, за повишаване на качеството на обучението и придобитата квалификация, за макар и частично ограничаване на дефицита на работна сила с определение характеристики, за улесняване на прехода от училище към работа и към следващите работни места, за намаляване на дела отпадналите от училищното образование до 16 г. и осъществяването на други положителни ефекти за социалната интеграция на уязвими социални групи.

- 4. В чл. 302, ал. 2,** края на изречението се допълва по следния начин – „с изключение на обучаваните в дуална форма на обучение по трудов договор за обучение по чл. 230 в системата на училищното образование“.

Мотиви: На Главната инспекция по труда се дава възможност да издава общи, вместо индивидуални разрешения за приемане на работа на учащи навършили 15 г., които участват в дуално обучение, при спазване на всички други задължителни условия, вкл. - извършен обстоен медицински преглед и медицинско заключение, че лицата са годни да извършват съответната работа, тя няма да увреди здравето, да попречи на правилното им физическо и умствено развитие, и че извършваната работа и условия на труд не са тежки, опасни или вредни за здравето, и за правилното им физическо, умствено и тяхното нравствено развитие. Допълнителните изисквания към реда и условията за издаване на общите разрешения се конкретизират чрез изменения и допълнения на сега действащата наредба по чл. 302, ал. 4 на.

5. В чл. 303, ал. 3, края на изречението се допълва по следния начин – „с изключение на обучаваните в дуална форма на обучение по трудов договор за обучение по чл. 230 в системата на училищното образование“.

Мотиви: аналогично на изложените мотиви т. 4, доколкото касаят същата хипотеза за наемане на учащи по трудов договор за дуално обучение, във възрастта от 16 до 18 г.

II. Промени в Кодекса за социално осигуряване

6. В чл. 4 се създава нова ал. 12 със следния текст „(12) Лицата по чл. 230, ал. 2 подлежат на осигуряване за инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт и за трудова злополука и професионална болест.“

7. В чл. 6, ал. 5 след числото 10 се поставя запетая и се добавя израза „ал. 12“.

Мотиви: Предлага се осигуряването за инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт, за трудова злополука и професионална болест на ученици, включени в обучение чрез работа (дуална система на обучение) за времето на обучението съгласно съответния учебен план, организирано при условията и по реда на ЗПОО, да се поеме за сметка на държавния бюджет.

Очакваните допълнителни разходи няма да надхвърлят 30 млн лв годишно при максимално допускане, за ангажиране на около 50 % от учащите в дуално обучение от три випуска, и отчитане на допълнителните постъпления от ДДФЛ. В същото време работодателите и учащите ще бъдат насърчени допълнително за широко прилагане на системата за дуално обучение, ранно включване в пазара на труда и придобиване на трудов и осигурителен стаж и съответните социално осигурителни права.

III. Промени в Закона за професионалното образование и обучение

8. Навсякъде в текстовете на закона думите „16 години“ се заменят с израза „15 години“.

Мотиви: Аналогично на мотивите, изложени в т. 3.

С уважение,

РАДОСВЕТ РАДЕВ

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ПРЕДСЕДАТЕЛ

